

**Advies GAB over de nota en verordening Goudse Adviesraad Sociaal Domein en Cliëntenraad
Februari 2015**

Tanden of tandeloos?

Om te komen tot een goede Adviesraad en Cliëntenraad moet in de verordening worden voorzien van 'tanden'. Want Goudse burgers en met name burgers die zijn aangewezen op gemeentelijk beleid in het sociaal domein hebben niets aan tandeloze adviesorganen.

Tot de taken van de Adviesraad hoort het om een netwerk van maatschappelijke organisaties en van burgers op te zetten. Het is mooi om burgers niet alleen tevoren te informeren over de mogelijkheid tot meepraten/denken; maar burgers hebben er ook recht op te weten wat er met hun inbreng is gedaan. Daarom is terugkoppeling door niet alleen de Adviesraad maar ook door het college van de uitkomst van de besluitvorming van belang. Verantwoording afleggen dus! Ook aangeven op de gemeentepagina: dat er dat en dat besluit is genomen. Taak van de Adviesraad is het om zorgvuldig de inbreng van de burgers en van burgerorganisaties vast te leggen.

Wat wij uit de (vage) tekst van de nota en de wat helderder tekst van de verordening opmaken is dat:

- Het college kan zowel aan de Cliëntenraad als aan de Adviesraad afzonderlijk advies vragen en beide raden hebben dus een zelfstandige adviesrelatie met het College.
- Daarnaast blijkt uit artikel 7 lid 2 en lid 3 dat de Cliëntenraad over de gevraagde adviezen van de Adviesraad een zienswijze kan geven. Een soort 'getrapte' advisering dus.
- De Adviesraad heeft een zwaardere positie ('de leiding') ten opzichte van de Cliëntenraad in die zin dat de Adviesraad de verplichting krijgt om bij het opstellen van gevraagde adviezen de Cliëntenraad 'te horen' (art. 6 lid 3) en de Cliëntenraad kan in antwoord hierop een 'zienswijze' (art. 7 lid 2) geven aan de Adviesraad over een door de Adviesraad op te stellen advies. Als de Adviesraad in een advies afwijkt van een door de Cliëntenraad gegeven advies moet de reden van de afwijking door de Adviesraad worden toegelicht aan de Cliëntenraad en aan het College. Met andere woorden: de Adviesraad kan de zienswijze van de Cliëntenraad eventueel naast zich neer leggen maar moet dit wél verantwoorden.
- Vanuit de Cliëntenraad is er formeel geen bevoegdheid om ongeraagd aan de Adviesraad een zienswijze te geven. Want in art. 7 lid 2 staat: 'desgevraagd'.

De verhouding tussen de Cliëntenraad ten opzichte van de Adviesraad is heel belangrijk. Er zal veel afhangen van de (personen van) de voorzitters: ze moeten openstaan voor elkaars positie.

Welk soort adviesvraag aan welke raad?

- Het wordt in de nota en de verordening volstrekt niet duidelijk wat voor het college valt onder de (vage) term 'sociaal domein'. *Blijft er bijvoorbeeld nog wel advies gevraagd worden over de fysieke bereikbaarheid voor mensen met een fysieke beperking van winkels en (publieke) voorzieningen in de stad; de toegankelijkheid van station, bus, etc? en wordt onder het sociaal domein ook verstaan het arbeidsmarktbeleid, wat sterk bepalend zal zijn voor het succes van het re-integratiebeleid in de Participatiewet?*
- En vervolgens is het niet duidelijk gemaakt hoe door het college het onderscheid zal worden gemaakt tussen adviesaanvragen die naar de Adviesraad gaan (en waarop de Cliëntenraad een zienswijze aan de Adviesraad kan geven; vergelijkbaar met hoe de GAB nu de WMO raad

adviseert) en die rechtstreeks naar de Cliëntenraad gaan. Wij denken dat het niet iets is wat het college zelf moet bepalen maar we denken dat het onderscheid voort moet vloeien uit de verordening én uit de afspraken die hierover in overleg tussen de beide raden en het college worden gemaakt. In zo'n overleg kan de Cliëntenraad aangeven waar het belang ligt voor de uitvoering. Dat staat er nu allemaal niet in!

Voorstel voor versterking van vooral de Cliëntenraad

We denken dat de Cliëntenraad goed tot zijn recht kan komen als er in de verordening een link wordt opgenomen met de verplichting in de WMO om toe te zien op de kwaliteit van de uitvoering en om in een verordening neer te leggen hoe de ingezetenen worden betrokken bij de uitvoering van de WMO.

Gouda heeft dit uitgewerkt in artikel 11 lid 3 van de Verordening maatschappelijke ondersteuning Gouda 2015: namelijk dat door of in opdracht van het College jaarlijks bij alle aanbieders binnen de WMO een cliëntervaringsonderzoek wordt gehouden (WMO verordening Gouda artikel 11, lid 3). Voor een goede uitvoering van haar taak is het vooral voor de Cliëntenraad, maar ook voor de Adviesraad noodzakelijk dat in de onderhavige Verordening burger- en cliëntenparticipatie sociaal domein Gouda goed wordt geregeld dat over de vraagstelling, uitvoering en interpretatie van deze onderzoeken de Cliëntenraad (en de Adviesraad) een (zware) adviserende rol krijgen. Tevens is in artikel 15 lid 1 van de Verordening WMO Gouda vastgelegd dat aanbieders een cliëntenraad moeten hebben. Ook hierover moet een punt worden opgenomen: dat er minimaal één (en desnoods vaker) overleg plaats kan vinden tussen de cliëntenraad van een aanbieder en de Cliëntenraad!

Externe communicatie van Adviesraad en Cliëntenraad

Wat zinvol is, dat is wanneer de Cliëntenraad de ruimte krijgt en wordt gefaciliteerd om ervaringen van cliënten in het sociaal domein met de uitvoering van het beleid 'op te halen'. Bijvoorbeeld dat vergaderingen en agendapunten van de Cliëntenraad wel worden gecommuniceerd maar specifiek gericht op doelgroepen. Bijv. met een e-mail nieuwsbrief. Dat bijv. cliënten of familie van cliënten in de Jeugdzorg of van een WMO-voorziening op de hoogte kunnen blijven van de vergaderingen van de Cliëntenraad en die desgewenst ook bij kunnen wonen.

Periodiek overleg tussen Adviesraad, Cliëntenraad en de wethouder(s)

In artikel 8 van de concept-verordening wordt het periodiek overleg geregeld. Het staat hier erg 'open' geformuleerd: er wordt kennelijk niets vastgelegd over de onderwerpen, of over een informatieplicht vanuit het college over beleid of uitvoering. Deze overleggen kunnen dus ook uitmonden in een 'praatje-pot' van de zijde van het college. Onwenselijk! Ook hier zijn tanden gewenst. We denken dat het de kracht van de Adviesraad en de Cliëntenraad ten goede komt wanneer in dit artikel tevens wordt opgenomen welke onderwerpen in ieder geval besproken moeten worden (dus: naast deze genoemde onderwerpen kunnen alle andere gewenste onderwerpen worden geagendeerd). Het gaat om in ieder geval:

- de uitvoering door het College van het toezicht op de kwaliteitseisen van de WMO aan aanbieders van voorzieningen, zoals neergelegd in artikel 11 lid 3 WMO
- de prestaties van de gemeente op het sociaal domein: wachtlijsten voor jeugdzorg bijvoorbeeld.
- Arbeidsmarktbeleid dat in de regio wordt gevoerd en de voortgang in het Regionaal Werkbedrijf
- link met aanpalende belangrijke terreinen. Bijvoorbeeld: economische zaken (voor de broodnodige werkgelegenheid); scholen.

Gouda is geen eiland: het ontbreken van de regio

We missen de koppeling naar de regio.

Wat opvalt is dat in de Nota zowel als in de concept-verordening strikt gesproken wordt over Gouda en Goudse ingezetenen. Terwijl juist met de 3d operatie een sterke beweging is gemaakt van zuiver lokaal beleid naar regionale samenwerking tussen gemeenten. Een zuiver lokale advisering spoort hier niet mee. Het zal namelijk in de praktijk vaker dan gewenst leiden tot een tandeloze Adviesraad en Cliëntenraad.

De wettekst WMO laat alle ruimte om over de gemeentegrenzen heen te kijken; vanuit het perspectief van zowel cliënten als van burgers is dit ook noodzakelijk en gewenst. Ons voorstel is dan ook om hierover een bepaling op te nemen: dat de Adviesraad én de Cliëntenraad in staat worden gesteld om met de collega-raden in de regiogemeenten te overleggen of af te stemmen over advisering.

Informatie ‘ophalen’

voor de uitvoering van de taken is het noodzakelijk dat de Adviesraad ruimte krijgt om met alle relevante partijen en organisaties te kunnen spreken. We bedoelen het breder dan wat in artikel 6 lid 7 van de verordening als opdracht aan de Adviesraad wordt meegegeven: het oprichten van een netwerk van representatieve Goudse maatschappelijke organisaties zonder winstoogmerk of politieke doelstelling die sociaal maatschappelijke betrokken zijn en deskundig op (een deel van) het sociaal domein is wel nuttig en noodzakelijk, maar het is voor een goede en effectieve advisering niet voldoende.

De Adviesraad moet de ruimte krijgen om op eigen signalen en op eigen initiatief contact te leggen met welke organisatie, instelling of wat ook om voor haar taak relevante informatie op te halen. Een paar voorbeelden:

- de Adviesraad moet ook met werkgevers in Gouda en omgeving kunnen spreken als het gaat om het re-integratiebeleid en met name om de invulling van het sociaal akkoord binnen Gouda en moet daar in haar advisering ook naar kunnen verwijzen.
- de Adviesraad moet kunnen praten met de reïntegratiebedrijven die in opdracht van de gemeente werkzoekenden begeleiden naar werk; het is volstrekt logisch dat dit zich niet kan beperken tot bedrijven zonder winstoogmerk want er zijn ook commerciële uitzendbureaus die reïntegratiebegeleiding bieden.
- de Adviesraad moet ook met de politie kunnen spreken over de tijd en inspanningen die het de politie kost om incidenten met ‘verwarde mensen’ met een psychiatrische achtergrond op te lossen.
- De Cliëntenraad moet kunnen overleggen met bijvoorbeeld de huisartsen (over hoe het in de praktijk gaat bij de uitvoering van de Jeugdzorg: welke signalen kunnen zij geven?) of met sociaal teams over de werkwijze, wachttijden, knelpunten.

Niet-uitgewerkte relatie met de gemeenteraad

Artikel 4 lid 6:

Het college informeert de gemeenteraad over het advies en geeft daarbij aan welke onderdelen uit het advies al dan niet zijn overgenomen en waarom.

Dit maakt ons mistroostig, gezien de ervaringen met het regelmatig en vaak zéér ‘kort door de bocht’ afserveren door het College van de adviezen van de WMO Raad. Omdat het blijft bij een antwoord op schrift van het College is het voor de gemeenteraad ook moeilijk om in te schatten wat er áchter of ónder de adviezen, of het niet overnemen van de adviezen zit. Mede hierdoor wordt er door de gemeenteraad vaak bitter weinig met de adviezen van de WMO Raad gedaan.

We vinden dat in de verordening moet worden vastgelegd:

1. dat de Adviesraad en de Cliëntenraad in de gelegenheid moeten worden gesteld om een ‘laatste woord in de zin van een reactie te kunnen geven op het antwoord van het College. Dus dat in de verordening wordt opgenomen: dat de Cliëntenraad en de Adviesraad de ruimte krijgen om op schrift te reageren op het antwoord van het college en dat deze reactie ook naar de raad gaat.

2. dat zowel de Adviesraad als de Cliëntenraad beiden uitdrukkelijk de ruimte hebben om op uitnodiging van de gemeenteraad in een bijeenkomst van de gemeenteraad informatie te verstrekken over de gevraagde en ongevraagde advisering aan het College.

Medezeggenschap in de WSW

De WSW is weliswaar op slot gegaan voor nieuwe cliënten maar er is nog wel een medezeggenschap van de zittende werknemers. Vergelijkbaar met cliënten in de Participatiewet. Hoe wil het college erin voorzien dat de Cliëntenraad in staat wordt gesteld zich te informeren over de relevante raakvlakken met deze medezeggenschapsraad?

GAB Gouda, februari 2015